

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลกสังค์ราบ
คณะ : เทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

ภาษาไทย : กอ.วอ.312 การวิเคราะห์อาหาร
ภาษาอังกฤษ : FST312 Food Analysis

2. จำนวนหน่วยกิต : 3(2-3-5) หน่วยกิต บรรยาย 2 – ปฏิบัติ 3

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา :

หลักสูตร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร ปริญญาตรี 4 ปี
เป็นรายวิชาในหมวด เอกบังคับ กลุ่มวิชา เอกบังคับ

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา และอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

ลำดับที่	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-สกุล
1.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ทรงพรรณ สังฆ์ทรัพย์

อาจารย์ผู้สอน

ลำดับที่	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-สกุล
1.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ทรงพรรณ สังฆ์ทรัพย์
2.	อาจารย์	ดร.ทัยทิพย์ ร้องคำ

5. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน : 2 /ชั้นปีที่ 3 (วิทยา-อาหาร/57)

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) : วท.ค.ม.261 เคมีวิเคราะห์พื้นฐาน

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) : ไม่มี

8. สถานที่เรียน : แปรรูป 1 คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร

ศึกษาดูงานด้านการใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ ณ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 2 พิษณุโลก

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด : 21 ธันวาคม 2559

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1 จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เมื่อจบศึกษาเรียนรายวิชานี้แล้ว นักศึกษามีสมรรถนะที่ต้องการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. นักศึกษามีจิตสำนึกระบบที่ดี จริงใจ มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เคารพกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ขององค์กรและสังคม และเคารพสิทธิ์และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. นักศึกษามีความรู้ เข้าใจถึงหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้เครื่องมือวิเคราะห์ การใช้เครื่องมือที่ถูกต้อง อันตรายและข้อควรระวัง การบำรุงรักษา และหลักเกณฑ์ในการใช้ห้องปฏิบัติการที่ถูกต้อง สามารถอธิบาย เข้าใจ ทราบถึงความสำคัญของการวิเคราะห์อาหารทั้งทางกายภาพและทางเคมี และสามารถทำการวิเคราะห์ได้ และมีเข้าใจหลักการวิเคราะห์อาหารด้วยเครื่องมือขั้นสูงที่เกี่ยวข้องกับอาหาร เช่น เครื่องมือวิเคราะห์องค์ประกอบของอาหาร เครื่องวิเคราะห์ NIR เครื่องGC เครื่อง HPLC ฯลฯ

3. นักศึกษางานสามารถด้านหัวข้อเท็จจริง ทำ ความเข้าใจและประเมินข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย แล้วนำข้อมูลมาใช้แก้ไขปัญหาหรือใช้ประยุกต์ใช้ในงานอื่นๆ ได้ สามารถทำความเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหา และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ มีทักษะภาคปฏิบัติ ที่ได้รับการฝึกฝนตามเนื้อหาสาระสำคัญของวิชา และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนในรายวิชาขั้นสูง

4. นักศึกษามีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายทั้งงานรายบุคคลและงานกลุ่ม สามารถปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการวางแผนและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอผลงาน รายงานผล หรือการนำเสนอความคิดเห็น

5. นักศึกษางานสามารถใช้ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

2 วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพิ่มในกิจกรรมการเรียนการสอน/สื่อที่ใช้ในหมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล โดยหลังจากทำปฏิบัติการให้นักศึกษานำผลการทดลองที่ได้อภิปรายหน้าชั้นเรียนและนักศึกษาแลกเปลี่ยนผลการทำบทปฏิบัติการร่วมกันทำให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

หลักการและวิธีการในการวิเคราะห์อาหารทางกายภาพและเคมี การวิเคราะห์ตัวอย่างอาหารโดยประมาณ (Proximate analysis) และการวิเคราะห์อื่นๆ

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
30	ความ จำเป็นหรือ ความต้องการ ของนักศึกษา เฉพาะราย	45	75

หมายเหตุ นักศึกษาสามารถปรึกษาและรับการแนะนำเป็นรายบุคคลได้ในระหว่างชั่วโมงเรียนหรือผ่านทางโทรศัพท์ อีเมล หรือระบบ E-learning ของรายวิชา (<http://kaset.psru.ac.th/lms>)

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน(ชม.)	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผู้สอน
1	พบปนศ. แนะนำบทเรียน ข้อตกลง ในการเรียนการสอน การทำ ปฏิบัติการ บทที่ 1 บทนำ 1.1 การแนะนำเกี่ยวกับเครื่องมือ [*] และอุปกรณ์ต่างๆ การใช้และการ บำรุงรักษา 1.2 ทฤษฎีและหลักการ ในการ วิเคราะห์อาหาร	2 3	บรรยายโดยใช้ Power point ประกอบ ศึกษาด้วยตนเอง	ผศ.ทรงพรรณ

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน(ชม.)	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผู้สอน
	1.3 การใช้สติเพื่อการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล			
2	บทที่ 2 การสูบตัวอย่างและการเตรียมตัวอย่าง 2.1 ชนิดของตัวอย่าง ความสำคัญของตัวอย่าง 2.2 การสูบตัวอย่างและการเตรียมตัวอย่างเพื่อการวิเคราะห์ บทที่ 3 หลักการและวิธีการในการวิเคราะห์อาหารทางเคมี และการวิเคราะห์อย่างประมาณ 3.1 ความหมายและหลักการของการวิเคราะห์อย่างประมาณค่าต่างๆ ที่ต้องวิเคราะห์ ในการวิเคราะห์อย่างประมาณ 3.2 ทฤษฎี หลักการและวิธีการวิเคราะห์ค่าความชื้น และของแข็ง	2 3	บรรยาย Power point ประกอบ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	ผศ.ทรงพรรณ
3	3.3 ทฤษฎี หลักการและวิธีการวิเคราะห์หาเด็ก ปฏิบัติการที่ 1 การวิเคราะห์หาความชื้นของแข็งและเด็ก	2 3	บรรยาย Power point ประกอบ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จัดกลุ่มปฏิบัติการ และสรุป อภิปรายผลหน้าชั้นเรียน	ผศ.ทรงพรรณ
4	บทที่ 3 ต่อ 3.4 ทฤษฎี หลักการและวิธีการวิเคราะห์ไขมัน 3.5 ทฤษฎี หลักการและวิธีการวิเคราะห์โปรตีน ปฏิบัติการที่ 2 การวิเคราะห์หาไขมันและโปรตีนในน้ำนม	2 3	บรรยาย Power point ประกอบ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จัดกลุ่มปฏิบัติการ และสรุป อภิปรายผลหน้าชั้นเรียน	ผศ.ทรงพรรณ
5	ปฏิบัติการที่ 3 การวิเคราะห์หาโปรตีนด้วยวิธี Kjeldahl	5	จัดกลุ่มปฏิบัติการ และสรุป อภิปรายผลหน้าชั้นเรียน	ผศ.ทรงพรรณ
6	ปฏิบัติการที่ 4 ไขมันด้วยวิธี Soxhlet	5	จัดกลุ่มปฏิบัติการ และ สรุป อภิปรายผลหน้าชั้นเรียน	ผศ.ทรงพรรณ
7	บทที่ 3 ต่อ 3.6 ทฤษฎี หลักการและวิธีการวิเคราะห์หาสารบีโไฮเดรต และเส้นใย	5	บรรยาย Power point ประกอบ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	ผศ.ทรงพรรณ

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน(ชม.)	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผู้สอน
	อาหาร ปฏิบัติการที่ 4 การวิเคราะห์หาเส้นไข่ อาหาร		จัดกลุ่มปฏิบัติการ และอภิปรายผลหน้าชั้น เรียน	
8	สอบกลางภาค	2		
	ศึกษาดูงาน ศูนย์วิทยาศาสตร์ การแพทย์ที่ 2 พิษณุโลก	3	จัดทำรายงานและอภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นจากการไปศึกษาดูงาน	พศ.ทรงพรรรณ ดร.ทัยทิพย์
9	บทที่ 4 การวิเคราะห์หน้าตาล รีติว์ช์ ทฤษฎีหลักการและการวิเคราะห์หน้าตาลในอาหารด้วยวิธีต่างๆ ปฏิบัติการที่ 5 การวิเคราะห์หน้าตาลโดยวิธี Lane and Eynon	2	บรรยาย Power point ประกอบ ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง	ดร.ทัยทิพย์
		3	จัดกลุ่มปฏิบัติการ และสรุป อภิปรายผล หน้าชั้นเรียน	
10	บทที่ 5 เกลือและความเป็นกรด 5.1 ทฤษฎี หลักการและวิธีการในการวิเคราะห์หน้าปริมาณเกลือ 5.2 ทฤษฎี หลักการ และวิธีการ วิเคราะห์หน้าค่าความเป็นกรดในอาหาร ปฏิบัติการที่ 6 การวิเคราะห์หน้าค่า เกลือและความเป็นกรดในอาหาร	2	บรรยาย Power point ประกอบ ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง	ดร.ทัยทิพย์
		3	จัดกลุ่มปฏิบัติการ และสรุป อภิปรายผล หน้าชั้นเรียน	
11	บทที่ 6 การวิเคราะห์อาหารทาง กายภาพ 6.1 ความหนาแน่นและความ ถ่วงจำเพาะ ความหมายและ ความสัมพันธ์กับอาหาร 6.2 ขนาดและรูปร่าง ความหมาย ความสำคัญและวิธีการวัดขนาดและ รูปร่าง 6.3 สี ระบบการวัดค่าสี ค่าความ แตกต่างของสี ประเภทของเครื่องมือ ที่ใช้	2	บรรยาย Power point ประกอบ ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง	ดร.ทัยทิพย์

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน(ชม.)	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผู้สอน
	ปฏิบัติการที่ 7 การหาค่าความถ่วงจำเพาะและการใช้ไฮโดรมิเตอร์	3	จัดกลุ่มปฏิบัติการ และสรุป ภัพประยผล หน้าชั้นเรียน	
12	บทที่ 6 ต่อ 6.4 ความหมายและนิदของตำแหน่งในอาหาร และวิธีการตรวจวัดตำแหน่งอาหาร 6.5 เนื้อสัมผัส และหลักการวัดเนื้อสัมผัสของอาหาร ปฏิบัติการที่ 8 การวิเคราะห์เนื้อสัมผัสของอาหาร	2 3	บรรยาย Power point ประกอบ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	ดร.ทัยทิพย์
13	บทที่ 7 หลักการวิเคราะห์อาหารทาง Spectroscopy 7.1 การวิเคราะห์สารสี และสารต้านอนุมูลอิสระในอาหาร	5	บรรยาย Power point ประกอบ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	ดร.ทัยทิพย์
14	ปฏิบัติการที่ 9 การวิเคราะห์คุณสมบัติของสารต้านอนุมูลอิสระในอาหาร	5	จัดกลุ่มปฏิบัติการ และสรุป ภัพประยผล หน้าชั้นเรียน	ดร.ทัยทิพย์
15	บทที่ 8 หลักการวิเคราะห์อาหาร ด้วยเครื่องมือชั้นสูงที่เกี่ยวข้องกับอาหาร 8.1 หลักการและความสำคัญของการใช้เครื่องมือวิเคราะห์อาหารชั้นสูง 8.2 การวิเคราะห์อาหารด้วยเครื่อง NIR 8.3 การวิเคราะห์อาหารด้วย Gas chromatography 8.4 การวิเคราะห์อาหารด้วยเครื่อง HPLC	5	บรรยายแบบมีส่วนร่วม มอบหมายงานศึกษาค้นคว้าแบ่งกลุ่มนำเสนอ	ดร.ทัยทิพย์
16	สอบปลายภาค			

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้*

กิจกรรมที่	ผลการเรียนรู้*	วิธีการประเมิน	กำหนดเวลาการประเมิน (สัปดาห์ที่)	สัดส่วนของการ ประเมินผล
1	คุณธรรม จริยธรรม 1.1 1.2 1.3 1.4 1.5	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม การอภิปราย เสนอความคิด	ตลอดภาคการศึกษา	10 %
2	ความรู้ 2.1 2.2 2.3 2.4	การทำทปภบติการและรายงานผลการปภบติการ การสอบกลางภาค การสอบปลายภาค	ตามแผนการสอน 8 16	40 %
3	ทักษะทางปัญญา 3.1 3.2 3.3 3.4	การอภิปราย เสนอความคิด รายงาน การสอบปภบติการ	ตลอดภาคการศึกษา 15	25 %
4	ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ 4.1 4.2 4.3 4.4	การทำทปภบติการและรายงานผลการปภบติการ งานที่มอบหมาย	ตลอดภาคการศึกษา	10 %
5	ทักษะการวิเคราะห์ เชิงดั้งเดิม การ สื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ 5.1 5.2 5.3 5.4 5.5 5.6 5.7	การทำทปภบติการและรายงานผลการปภบติการ การสอบ รายงาน	ตลอดภาคการศึกษา	15 %

* ระบุผลการเรียนรู้ทั้งหมดข้อย่อยตามแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ (Curriculum Mapping)

การแบ่งส่วนของการประเมิน

ผู้ประเมิน	คะแนนสอบ		การเข้าเรียน	คะแนนปภบติการและ นำเสนอผลงาน
	กลางภาค	ปลายภาค		
ผศ.ทรงพรรณ	20		5	25
ดร.ทัยทิพย์		30	5	15
รวม	20	30	10	40

หมวดที่ 5 ทรัพยากระบบทหารเรียนการสอน

ตำราและเอกสารหลักหรือข้อมูลแนะนำอื่น ๆ

นิธิยา รัตนปนนท์. (2554). หลักการวิเคราะห์อาหาร. โอดี้ียนสโตร์. กรุงเทพฯ

ลักษณา รุจนะไกรกานต์ และ นิธิยา รัตนปนนท์. (2544). หลักการวิเคราะห์อาหาร.

คณะอุตสาหกรรมเกษตร. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วันเพ็ญ จิตราเจริญ. (2536). หลักการวิเคราะห์และการควบคุมคุณภาพอาหาร.

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตลำปาง.

AOAC, International. (2000). Official Method of Analysis of AOAC International.

17th ed. AOAC International, Gaithersburg. MD.

Jamers, CS. 1995. Analytical Chemistry of Foods. Blackie Academic & Professional.

London.

Neilson, SS. 1994. Introduction to the Chemical Analysis of Foods. Jone and Barlett Publishers. Boston.

Nollet , LM. 1996. Handbook of Food Analysis. Marcel Dekker, Inc. New York

Pomeranz, Y. and Meloan, CE. 1987. Food Analysis: Theory and Practice. 2nd ed.
Van Nostrand Reinhold, New York.

Robards, K, Haddad, PR, and Jackson, PE. 2001. Principles and Practice of Modern Chromatographic Methods. Academic. London.

เวปไซต์ (web site) ทางการวิเคราะห์อาหาร

หมวดที่ 6 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

ผู้รับผิดชอบรายวิชาติดตามประเมินประสิทธิผลรายวิชา โดยให้ผู้เรียนเข้าประเมินในฐานข้อมูลประเมินการสอนออนไลน์ ทั้งด้านวิธีการสอน การจัดกิจกรรมในและนอกห้องเรียน สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่ได้รับ ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงรายวิชา ด้วยระบบเครือข่ายของมหาวิทยาลัย

2. การปรับปรุงการสอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอนมีการปรึกษาหารือในเรื่องเกี่ยวกับ ปัญหาต่างๆ และนำผลที่ได้ไปปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา และนอกจากนี้หลังจากสอนเสร็จสิ้นได้มีการปรึกษาหารือกันในการจัดทำมคอ 5 เพื่อนำเสนอต่อหลักสูตร และหลักสูตรได้นำเข้าที่ประชุมหลักสูตรเพื่อพิจารณา

สำหรับผลการเรียนของนักศึกษาทางคณะฯ ได้มีคณะกรรมการพิจารณาผลของการเรียนและหากมีปัญหาคณะกรรมการจะแจ้งให้ทราบและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข

ในการจัดทำ มคอ 3 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและผู้สอนร่วมกันนำข้อเสนอแนะต่างๆ จากที่ประชุมหลักสูตร (จากการพิจารณา มคอ 5) ของภาคเรียนก่อนหน้า มาใช้ในการเป็นแนวทางในการจัดทำ

3. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบตามนักศึกษา หรือการตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบบ่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา หลังจากนั้นจัดทำรายงานรายวิชา(มคอ. 5) ตามที่ สกอ.กำหนด ทุกภาคการศึกษา และมีการประชุมภายในสาขาวิชาเพื่อหารือปัญหาการเรียนรู้ของนักศึกษา และหาแนวทางแก้ไข

คณะกรรมการประเมินการสอนทำหน้าที่ทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาโดยดูความเหมาะสม ของการให้คะแนน ทั้งคะแนนดิบและระดับคะแนน ของรายวิชา

4. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

มีระบบการทบทวนประสิทธิผลของรายวิชา โดยพิจารณาผลการประเมินการสอนโดยนักศึกษา คณะกรรมการประเมินของคณะ การรายงานรายวิชาหลังการทบทวนประสิทธิผลของรายวิชา การทบทวนเนื้หาที่สอน กลยุทธ์การสอน และเสนอแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนารายวิชาเสนอต่อ ประธานหลักสูตรเพื่อเสนอต่อกกรรมการประจำคณะพิจารณาให้ความคิดเห็นและสรุปเพื่อวางแผนปรับปรุง รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) ในปีการศึกษาต่อไป

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการจัดการเรียนการสอน

คณะกรรมการประเมินและวัดผล ขอความกรุณาผู้สอนให้นักศึกษาร่วมพิจารณาประมาณรายวิชานี้ ในประเด็นต่าง ๆ เช่น วิธีการวัดผลการเรียน กิจกรรมเสริมต่าง ๆ ฯลฯ และโปรดลงนามรับรอง

อาจารย์ผู้สอนได้ชี้แจงประมาณรายวิชานี้ให้นักศึกษาผู้เรียนรับทราบ และเปิดโอกาสให้ร่วมแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะและนำมาปรับปรุงประมาณรายวิชาแล้วเมื่อวันที่ ๒๖ ๗ ๕๙

สรุปข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงที่ได้ :

ลงนาม.....ดร. มนู.....ผู้สอน ลงนาม.....ดร. พ......ผู้สอน

(ผศ. ทรงพรรณ สังข์ทรัพย์)

(อาจารย์พยัคฆ์พิพิธ ร้องคำ)

ลงนาม.....ธีราภา นิตกุล.....นักศึกษา
(นางสาว. ธีราภา นิตกุล)